

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο τμήμα)

της 12ης Οκτωβρίου 2017*

«Προδικαστική παραπομπή – Γεωργία – Βιολογικά προϊόντα – Σύστημα ελέγχου δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 834/2007 – Έννοια της απευθείας πωλήσεως στον τελικό καταναλωτή ή χρήστη»

Στην υπόθεση C-289/16,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Bundesgerichtshof (ομοσπονδιακό ακυρωτικό δικαστήριο, Γερμανία) με απόφαση της 24ης Μαρτίου 2016, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 24 Μαΐου 2016, στο πλαίσιο της δίκης

Kamin und Grill Shop GmbH

κατά

Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα),

συγκείμενο από τους E. Juhász (εισηγητή), προεδρεύοντα τμήματος, K. Jürimäe και K. Λυκούργο, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: E. Tanchev

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Kamin und Grill Shop GmbH, εκπροσωπούμενη από την B. Ackermann, Rechtsanwältin,
- η Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV, εκπροσωπούμενη από τους C. von Gierke, C. Rohnke και T. Winter, Rechtsanwälte,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον A. Lewis και την B. Eggers,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 8ης Ιουνίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 28, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 834/2007 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2007, για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 2092/91 (ΕΕ 2007, L 189, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV (ενώσεως για την καταπολέμηση του αθέμιτου ανταγωνισμού, στο εξής: Zentrale) και της Kamin und Grill Shop GmbH (στο εξής: Kamin), η οποία αφορά το ζήτημα της νομιμότητας της εμπορίας βιολογικών προϊόντων σε περίπτωση μη συμμορφώσεως προς τις υποχρεώσεις κοινοποιήσεως και ελέγχου που προβλέπονται από το άρθρο 28, παράγραφος 1, του κανονισμού 834/2007.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 3, 5, 22, 31 και 32 του κανονισμού 834/2007 έχουν ως εξής:

«(3) Το κοινοτικό νομικό πλαίσιο που διέπει τον κλάδο της βιολογικής παραγωγής θα πρέπει να αποσκοπεί στη διασφάλιση του θεμιτού ανταγωνισμού και της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς βιολογικών προϊόντων, καθώς και στη διατήρηση και τη δικαίωση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών στα προϊόντα με ετικέτα που δηλώνει ότι είναι βιολογικά. Θα πρέπει επιπλέον να έχει ως στόχο τη δημιουργία των συνθηκών εκείνων που θα επιτρέψουν στον συγκεκριμένο κλάδο να προοδεύσει ανάλογα με την εξέλιξη της παραγωγής και της αγοράς.

[...]

(5) Ενδείκνυται, επομένως, να καθορισθούν με μεγαλύτερη σαφήνεια οι στόχοι, οι βασικές αρχές και οι κανόνες που ισχύουν για τη βιολογική παραγωγή, ως συμβολή στη διαφάνεια, στη δημιουργία εμπιστοσύνης στους καταναλωτές και σε εναρμονισμένη αντίληψη της έννοιας της βιολογικής παραγωγής.

[...]

(22) Είναι σημαντικό να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών στα βιολογικά προϊόντα. Ως εκ τούτου, οι εξαιρέσεις από τις απαιτήσεις που ισχύουν για τη βιολογική παραγωγή θα πρέπει να περιορίζονται αυστηρά στις περιπτώσεις που θεωρείται δικαιολογημένη η εφαρμογή έκτακτων κανόνων.

[...]

(31) Για να εξασφαλισθεί ότι τα βιολογικά προϊόντα παράγονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις που καθορίζονται δυνάμει του κοινοτικού νομικού πλαισίου για τη βιολογική παραγωγή, οι δραστηριότητες που εκτελούνται από επιχειρήσεις σε όλα τα στάδια παραγωγής, παρασκευής και διανομής βιολογικών προϊόντων θα πρέπει να υπόκεινται σε σύστημα ελέγχου το οποίο έχει δημιουργηθεί και λειτουργεί σύμφωνα με τους κανόνες που έχουν θεσπισθεί με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου

2004, για τη διενέργεια επισήμων ελέγχων της συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία περί ζωοτροφών και τροφίμων και προς τους κανόνες για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων [(ΕΕ 2004, L 165, σ. 1)].

(32) Σε μερικές περιπτώσεις, η εφαρμογή των σχετικών με τις γνωστοποιήσεις και τους ελέγχους απαιτήσεων σε ορισμένους τύπους λιανεμπορικών επιχειρήσεων, όπως εκείνων που προβαίνουν σε απευθείας πωλήσεις στον τελικό καταναλωτή ή χρήστη, θα μπορούσε να θεωρηθεί δυσανάλογη. Είναι, συνεπώς, σκόπιμο να επιτραπεί στα κράτη μέλη να εξαιρούν τις επιχειρήσεις αυτές από τις εν λόγω απαιτήσεις. Ωστόσο, προκειμένου να αποφεύγονται οι απάτες είναι αναγκαίο να αποκλείονται από την εξαίρεση οι λιανεμπορικές εκείνες επιχειρήσεις οι οποίες παράγουν, παρασκευάζουν ή αποθηκεύουν σε χώρους που δεν συνδέονται με τα σημεία πώλησης ή οι οποίες εισάγουν βιολογικά προϊόντα ή έχουν αναθέσει τις προαναφερόμενες δραστηριότητες σε τρίτο μέρος.»

4 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 834/2007 έχει ως εξής:

«Ο παρών κανονισμός παρέχει τη βάση για την αειφόρο ανάπτυξη της βιολογικής παραγωγής με παράλληλη εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, διασφάλιση του θεμιτού ανταγωνισμού, εξασφάλιση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών και προστασία των συμφερόντων τους.»

5 Το άρθρο 2 του κανονισμού αυτού έχει ως εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) “βιολογική παραγωγή”: η χρήση της μεθόδου παραγωγής σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό σε όλα τα στάδια παραγωγής, παρασκευής και διανομής·

β) “στάδια παραγωγής, παρασκευής και διανομής”: κάθε στάδιο από την πρωτογενή παραγωγή βιολογικού προϊόντος, συμπεριλαμβανομένης και αυτής, έως και την αποθήκευση, τη μεταποίηση, τη μεταφορά, την πώληση ή τον εφοδιασμό του τελικού καταναλωτή, συμπεριλαμβανομένων, ανάλογα με την περίπτωση, των δραστηριοτήτων επισήμανσης, διαφήμισης, εισαγωγής, εξαγωγής και υπεργολαβίας·

[...]».

6 Το άρθρο 27 του εν λόγω κανονισμού ορίζει:

«1. Τα κράτη μέλη συγκροτούν σύστημα ελέγχων και ορίζουν μία ή περισσότερες αρχές που είναι αρμόδιες για τη διενέργεια των ελέγχων όσον αφορά τις υποχρεώσεις που καθορίζει ο παρών κανονισμός σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 882/2004.

[...]

13. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι το σύστημα ελέγχου που έχει συσταθεί επιτρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002 [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων (ΕΕ 2002, L 31, σ. 1)], την ανιχνευσιμότητα κάθε προϊόντος σε όλα τα στάδια παραγωγής, μεταποίησης και διανομής, ιδίως για να παράσχει στους καταναλωτές την εγγύηση ότι τα βιολογικά προϊόντα έχουν παραχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού.

[...]»

7 Το άρθρο 28 του κανονισμού 834/2007 ορίζει:

«1. Κάθε επιχείρηση που παράγει, παρασκευάζει, αποθηκεύει ή εισάγει από τρίτη χώρα προϊόντα κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 2, ή διαθέτει αυτά τα προϊόντα στην αγορά, πριν διαθέσει στην αγορά προϊόντα ως βιολογικά ή σε φάση μετατροπής προς βιολογική παραγωγή:

α) κοινοποιεί τη δραστηριότητά της στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο την ασκεί·

β) υποβάλλει την επιχείρησή της στο σύστημα ελέγχου που αναφέρεται στο άρθρο 27.

[...]

2. Τα κράτη μέλη δύνανται να εξαιρούν από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου τις επιχειρήσεις που πωλούν απευθείας τα ανωτέρω προϊόντα στον τελικό καταναλωτή ή χρήστη, υπό τον όρο ότι δεν τα παράγουν, δεν τα παρασκευάζουν, τα αποθηκεύουν μόνο σε χώρους που συνδέονται με τα σημεία πώλησης και δεν τα εισάγουν από τρίτη χώρα ούτε έχουν αναθέσει καμία τέτοια δραστηριότητα σε τρίτον.

[...]»

Το γερμανικό δίκαιο

8 Ο Γερμανός νομοθέτης έκανε χρήση της προβλεπόμενης από το άρθρο 28, παράγραφος 2, του κανονισμού 834/2007 δυνατότητας στο άρθρο 3, παράγραφος 2, του Gesetz zur Durchführung der Rechtsakte der Europäischen Union auf dem Gebiet des ökologischen Landbaus – Öko-Landbaugesetz (νόμου περί εφαρμογής της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της βιολογικής παραγωγής, στο εξής: ÖLG).

9 Το άρθρο 3, παράγραφος 2, του ÖLG ορίζει:

«(2) Οι επιχειρήσεις που πωλούν προϊόντα, κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 834/2007, ως βιολογικά ή σε στάδιο μετατροπής τους σε προϊόντα βιολογικής γεωργίας, απευθείας στον τελικό καταναλωτή ή χρήστη απαλλάσσονται των προβλεπόμενων από το άρθρο 28, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 834/2007 υποχρεώσεων, υπό τον όρον ότι δεν παράγουν οι ίδιες τα εν λόγω προϊόντα, δεν τα παρασκευάζουν ή δεν τα αποθηκεύουν σε χώρους που δεν συνδέονται με το σημείο πώλησεως ή δεν τα εισάγουν από τρίτη χώρα ή δεν αναθέτουν σε τρίτον την εισαγωγή τους από τρίτη χώρα.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

10 Η Kamín διατηρεί διαδικτυακό κατάστημα ειδών τζακιού και μπάρμπεκιου. Μεταξύ των προϊόντων που διέθετε προς πώληση τον Δεκέμβριο του 2012 καταλέγονταν διάφορα μείγματα μπαχαρικών, τα οποία η Kamín εμπορευόταν υπό την ονομασία «Bio-Gewürze» (βιολογικά μπαχαρικά). Κατά τον χρόνο εκείνον η Kamín δεν υπαγόταν ακόμη στο σύστημα ελέγχου του άρθρου 27 του κανονισμού 834/2007.

11 Με έγγραφο της 28ης Δεκεμβρίου 2012, το οποίο έφερε τον τίτλο «Εξώδικη πρόσκληση», η Zentrale εναντιώθηκε στην εμπορική διάθεση του προϊόντος για το οποίο έγινε λόγος με την προηγούμενη σκέψη της παρούσας αποφάσεως. Εκτιμώντας ότι επρόκειτο για αθέμιτη εμπορική πρακτική λόγω παραβάσεως του άρθρου 28, παράγραφος 1, του κανονισμού 834/2007, κατά το οποίο ο έμπορος βιολογικών προϊόντων υποχρεούται να υποβάλει την επιχείρησή του σε σύστημα ελέγχου, η Zentrale

κάλεσε την Kamin να αναλάβει δέσμευση τερματισμού της παραβάσεως, συνοδευόμενη από ποινική ρήτρα. Η Kamin συμμορφώθηκε με το αίτημα αυτό, χωρίς, πάντως, να παραδεχθεί τη διάπραξη παραβάσεως.

- 12 Εν συνεχεία η Zentrale άσκησε αγωγή με αίτημα την απόδοση μέρους των εξόδων στα οποία είχε υποβληθεί για την εξώδικη πρόσκληση, ποσού ύψους 219,35 ευρώ πλέον τόκων.
- 13 Η αγωγή αυτή απορρίφθηκε πρωτοδίκως, έγινε όμως δεκτή κατ' έφεση.
- 14 Το Bundesgerichtshof (ομοσπονδιακό ακυρωτικό δικαστήριο, Γερμανία), επιληφθέν αιτήσεως αναιρέσεως («Revision»), εκτιμά ότι οι διατάξεις του άρθρου 28, παράγραφος 2, του κανονισμού 834/2007, κατά τις οποίες τα προϊόντα πρέπει να πωλούνται απευθείας στον τελικό καταναλωτή ή χρήστη, επιδέχονται διάφορες ερμηνείες.
- 15 Συγκεκριμένα, αφενός, θα μπορούσε να γίνει δεκτό ότι η πώληση αυτή πρέπει να πραγματοποιείται στον τόπο αποθηκεύσεως των προϊόντων με ταυτόχρονη παρουσία του επιχειρηματία ή των πωλητών του και του αγοραστή. Σύμφωνα με την ερμηνεία αυτή, το διαδικτυακό εμπόριο καθώς και άλλες μορφές εξ αποστάσεως πώλησεως δεν καλύπτονται από την απαλλαγή του άρθρου 28, παράγραφος 2, του κανονισμού 834/2007. Αφετέρου, στη διάταξη αυτή θα μπορούσε να δοθεί η ερμηνεία ότι η προϋπόθεση περί απευθείας πώλησεως αποκλείει τις πωλήσεις στις οποίες παρεμβάλλεται ενδιάμεσος.
- 16 Ειδικότερα, το εν λόγω δικαστήριο επισημαίνει ότι είναι ελάχιστα πιθανόν τελικός καταναλωτής ή χρήστης, ο οποίος αγοράζει από επιχείρηση προϊόντα που δεν είναι δικής της παραγωγής, να είναι σε θέση να ελέγξει καλύτερα κατά πόσον τηρούνται οι επιταγές του κανονισμού 834/2007 στην περίπτωση κατά την οποία η πώληση πραγματοποιείται στο πλαίσιο παραδοσιακού καταστήματος λιανικής, στον χώρο αποθηκεύσεως των προϊόντων και με ταυτόχρονη παρουσία του επιχειρηματία ή των πωλητών του, απ' ό,τι στην περίπτωση κατά την οποία η πώληση πραγματοποιείται εξ αποστάσεως, συμπεριλαμβανομένης της διαδικτυακής πώλησεως.
- 17 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Bundesgerichtshof (ομοσπονδιακό ακυρωτικό δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 28, παράγραφος 2, του κανονισμού 834/2007 την έννοια ότι, για να υφίσταται “απευθείας” πώληση στον τελικό καταναλωτή, αρκεί η πώληση προϊόντων από την επιχείρηση ή τους πωλητές της προς τον τελικό καταναλωτή να γίνεται χωρίς διαμεσολάβηση τρίτου, ή η “απευθείας” πώληση προϋποθέτει επιπλέον ότι αυτή πραγματοποιείται στον χώρο αποθηκεύσεως των προϊόντων, με ταυτόχρονη παρουσία του επιχειρηματία ή των πωλητών του και του τελικού καταναλωτή;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 18 Με το ερώτημά του το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν, κατ' ορθή ερμηνεία του άρθρου 28, παράγραφος 2, του κανονισμού 834/2007, προκειμένου να υφίσταται «απευθείας» πώληση προϊόντων, κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως, στον τελικό καταναλωτή ή χρήστη, πρέπει η πώληση να πραγματοποιείται με ταυτόχρονη παρουσία του επιχειρηματία ή των πωλητών του και του τελικού καταναλωτή ή αν, αντιθέτως, αρκεί η πραγματοποίηση της πώλησεως χωρίς τη παρεμβολή τρίτου.

- 19 Κατά το άρθρο 28, παράγραφος 2, του κανονισμού 834/2007, τα κράτη μέλη δύνανται να εξαιρούν από το πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού τις επιχειρήσεις που πωλούν προϊόντα απευθείας στον τελικό καταναλωτή ή χρήστη, υπό τον όρον ότι αυτές δεν τα παράγουν, δεν τα παρασκευάζουν, τα αποθηκεύουν μόνο στο σημείο πώλησεως και δεν τα εισάγουν από τρίτη χώρα ούτε έχουν αναθέσει τις δραστηριότητες αυτές σε τρίτον.
- 20 Τονίζεται, κατ' αρχάς, ότι η διάταξη αυτή, στον βαθμό κατά τον οποίο επιτρέπει στα κράτη μέλη, υπό τους όρους που θέτει, να μην υποβάλουν ορισμένες επιχειρήσεις στο καθεστώς ελέγχου του άρθρου 27 του κανονισμού 834/2007, εισάγει παρέκκλιση από τον κανόνα του άρθρου 28, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού και πρέπει, ως εξαίρεση από κανόνα, να τυγχάνει στενής ερμηνείας (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2013, Dansk Jurist- og Økonomforbund, C-546/11, EU:C:2013:603, σκέψη 41).
- 21 Εξάλλου, το γεγονός ότι με την αιτιολογική σκέψη 22 του κανονισμού 834/2007 υπογραμμίζεται ότι οι εξαιρέσεις από τις προδιαγραφές που ισχύουν για τη βιολογική παραγωγή θα πρέπει να περιορίζονται αυστηρώς στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η εφαρμογή έκτακτων κανόνων θεωρείται δικαιολογημένη συνηγορεί ομοίως υπέρ μιας στενής ερμηνείας της προβλεπόμενης από το άρθρο 28, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού απαλλαγής· σημειωτέον δε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2, στοιχείο α', του εν λόγω κανονισμού, ως «βιολογική παραγωγή» νοείται η χρήση της μεθόδου παραγωγής σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται από τον ίδιο κανονισμό σε όλα τα στάδια παραγωγής, παρασκευής και διανομής.
- 22 Εν συνεχεία, κατά πάγια νομολογία, κατά την ερμηνεία διατάξεως του δικαίου της Ένωσης πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά, ομοίως, το πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος (απόφαση της 6ης Ιουλίου 2017, Air Berlin, C-290/16, EU:C:2017:523, σκέψη 22 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 23 Συναφώς, ως προς τις διατάξεις του άρθρου 28, παράγραφος 2, του κανονισμού 834/2007, κατά τις οποίες μπορούν να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 28, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού οι επιχειρήσεις που πωλούν τα προϊόντα απευθείας στον τελικό καταναλωτή ή χρήστη, επισημαίνεται ότι το εν λόγω άρθρο 28, παράγραφος 2, περιέχει διάφορους όρους που σκοπούν στον περιορισμό των κατηγοριών πωλητών οι οποίοι δύνανται να επωφεληθούν της προβλεπόμενης απαλλαγής.
- 24 Συγκεκριμένα, μολοντί η χρήση του όρου «απευθείας» σκοπεί αδιαμφισβήτητα στον αποκλεισμό οιασδήποτε παρεμβολής τρίτου, πρέπει να ληφθούν υπόψη και τα λοιπά στοιχεία της διατάξεως αυτής.
- 25 Το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η κανονιστική ρύθμιση της οποίας η επίμαχη διάταξη αποτελεί μέρος καθώς και οι σκοποί που η κανονιστική αυτή ρύθμιση επιδιώκει υπαγορεύουν ομοίως μια στενή ερμηνεία.
- 26 Το άρθρο 28, παράγραφος 2, καταλέγεται μεταξύ των διατάξεων του κανονισμού 834/2007 οι οποίες σχετίζονται με τον έλεγχο των προϋποθέσεων που επιβάλλονται από το νομικό πλαίσιο της Ένωσης στον τομέα της βιολογικής παραγωγής. Όπως υπενθυμίζεται με την αιτιολογική σκέψη 31 του κανονισμού 834/2007, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι τα βιολογικά προϊόντα παράγονται σύμφωνα με τις προδιαγραφές αυτές, οι δραστηριότητες των επιχειρήσεων σε όλα τα στάδια παραγωγής, παρασκευής και διανομής βιολογικών προϊόντων πρέπει να υπόκεινται στο σύστημα ελέγχου που προβλέπεται από το άρθρο 27, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού.
- 27 Σύμφωνα δε με το άρθρο 27, παράγραφος 13, του εν λόγω κανονισμού, το σύστημα αυτό έχει ως σκοπό την εξασφάλιση της ανιχνευσιμότητας κάθε προϊόντος σε όλα τα στάδια παραγωγής, μεταποίησης και διανομής, προκειμένου ιδίως να παρέχεται στους καταναλωτές η εγγύηση ότι τα βιολογικά προϊόντα έχουν παραχθεί σύμφωνα με τις προδιαγραφές του εν λόγω κανονισμού.

- 28 Στο πλαίσιο αυτό, η αιτιολογική σκέψη 32 του κανονισμού 834/2007 όχι μόνο δεν επιδιώκει την καθιέρωση γενικής απαλλαγής από την υποχρέωση του άρθρου 28, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, αλλά αναφέρεται ρητώς σε «ορισμένους τύπους λιανεμπορικών επιχειρήσεων» και «σε μερικές περιπτώσεις», προκειμένου να οριοθετηθεί τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η εφαρμογή των προϋποθέσεων κοινοποίησης και ελέγχου θα μπορούσε να θεωρηθεί δυσανάλογη.
- 29 Θα ήταν, επομένως, αντίθετη προς το καθιερούμενο με τον εν λόγω κανονισμό σύστημα η υιοθέτηση ερμηνείας η οποία θα μετέτρεπε μια εξαίρεση, προοριζόμενη για συγκεκριμένες και περιορισμένες περιπτώσεις, τόσο από πλευράς αριθμού όσο και από πλευράς οικονομικής σημασίας, σε κανόνα ικανό να εισάγει παρέκκλιση από το σύστημα ελέγχου για μεγάλο μέρος του διαδικτυακού εμπορίου καθώς και για άλλες μορφές εξ αποστάσεως πώλησεως, τούτο δε παρά το γεγονός ότι τα εν λόγω δίκτυα διανομής έχουν ιδιαίτερη σημασία, η οποία βαίνει αυξούμενη στο πλαίσιο της βιολογικής παραγωγής.
- 30 Επιπροσθέτως, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού προστασίας των καταναλωτών, ο οποίος, όπως αναφέρεται στις αιτιολογικές σκέψεις 3 και 5 του κανονισμού 834/2007, υπαγορεύει τη διατήρηση και τη δικαίωση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών στα προϊόντα με επισήμανση βιολογικού προϊόντος, ενδεχόμενη αποδοχή της θέσεως ότι η προβλεπόμενη από το άρθρο 28, παράγραφος 2, του κανονισμού 834/2007 παρέκκλιση δύναται να τυγχάνει εφαρμογής και σε άλλες περιπτώσεις, πέραν των ρητώς προβλεπόμενων από τον νομοθέτη, θα ήταν αντίθετη προς τον σκοπό αυτόν.
- 31 Τέλος, το επιχείρημα ότι δεν αποδεικνύεται ότι ο τελικός καταναλωτής είναι σε θέση να ελέγξει καλύτερα την τήρηση των όρων του κανονισμού 834/2007 στην περίπτωση κατά την οποία οι αγορές πραγματοποιούνται σε κατάσταση λιανικής πώλησεως εν συγκρίσει προς την περίπτωση των διαδικτυακών ή εξ αποστάσεως αγορών δεν είναι ικανό να θέσει εν αμφιβόλω την προτεινόμενη ερμηνεία του άρθρου 28, παράγραφος 2, του κανονισμού 834/2007.
- 32 Όπως επισήμανε η Επιτροπή, η προβλεπόμενη από το άρθρο 28, παράγραφος 2, του κανονισμού 834/2007 απαλλαγή δεν βασίζεται σε αυτές τις εκτιμήσεις, αλλά σκοπεύει, κατόπιν γενικής αξιολογήσεως των κινδύνων στο πλαίσιο της βιολογικής παραγωγής, στην τήρηση της αρχής της αναλογικότητας, επιτρέποντας εξαίρεση αποκλειστικώς στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η επιβολή των προϋποθέσεων κοινοποίησης και ελέγχου θα μπορούσε να θεωρηθεί δυσανάλογη.
- 33 Συναφώς, όπως επισήμανε και η Επιτροπή, η εφαρμογή αυτών των προϋποθέσεων εμφανίζεται απολύτως δικαιολογημένη στην περίπτωση του διαδικτυακού ή εξ αποστάσεως λιανικού εμπορίου, διότι η αποθήκευση των προϊόντων, εν γένει σε πολύ μεγάλη ποσότητα, και η παράδοση από ενδιάμεσους εμφανίζουν κίνδυνο επιθέσεως νέας επισημάνσεως, ανταλλαγής και μολύνσεως ο οποίος, συνολικώς, δεν μπορεί να θεωρηθεί ασήμαντος.
- 34 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, επιβάλλεται να δοθεί επί του υποβληθέντος ερωτήματος η απάντηση ότι, κατ' ορθή ερμηνεία του άρθρου 28, παράγραφος 2, του κανονισμού 834/2007, προκειμένου να υφίσταται «απευθείας» πώληση προϊόντων, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, στον τελικό καταναλωτή ή χρήστη, πρέπει η πώληση να πραγματοποιείται με ταυτόχρονη παρουσία του επιχειρηματία ή των πωλητών του και του τελικού καταναλωτή.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 35 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπíπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (ένατο τμήμα) αποφαινεται:

Κατ' ορθή ερμηνεία του άρθρου 28, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 834/2007 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2007, για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 2092/91, προκειμένου να υφίσταται «απευθείας» πώληση προϊόντων, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, στον τελικό καταναλωτή ή χρήστη, πρέπει η πώληση να πραγματοποιείται με ταυτόχρονη παρουσία του επιχειρηματία ή των πωλητών του και του τελικού καταναλωτή.

(υπογραφές)